

WERKGELEGENHEIDS- EN BEDRIJVENREGISTER MRDH EN DRECHTSTEDEN 2020 RESULTATEN

1 Inleiding

Het werkgelegenheids- en bedrijvenregister voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag / Drechtsteden (hier kortweg register MDRH genoemd) bestaat sinds 2016. Het register wordt continu onderhouden via mutaties vanuit de Kamer van Koophandel, deskresearch en een jaarlijkse enquête. Hiermee wordt het aantal werkzame personen gemeten op de vaste peildatum 1 januari.

De combinatie I&O Research / Stroomopwaarts heeft in 2020 wederom de onderhoudswerkzaamheden voor het MRDH-register uitgevoerd. Deze notitie beschrijft – op hoofdlijnen – de resultaten van het door ons uitgevoerde werkzaamheden voor de regio MRDH en Drechtsteden.

De jaarlijkse enquête wordt online, schriftelijk en telefonisch uitgevoerd. De onderzoeksperiode loopt jaarlijks van januari t/m augustus. In september wordt de stand van zaken per 1 januari definitief vastgesteld. In 2020 is het onderzoek later gestart, waarbij de Corona-uitbraak een complicerende factor is geweest. Ondanks de grote impact op het ondernemerschap in de periode, hebben veel bedrijven en organisaties hun medewerking verleend aan het onderzoek.

Dankzij deze bijdragen wordt een noodzakelijk fundament gelegd voor het economisch beleid van gemeenten, regio's en provincie gericht op het stimuleren van de regionale economie en het ondernemersklimaat. Zo zet de MRDH zich onder andere in voor:

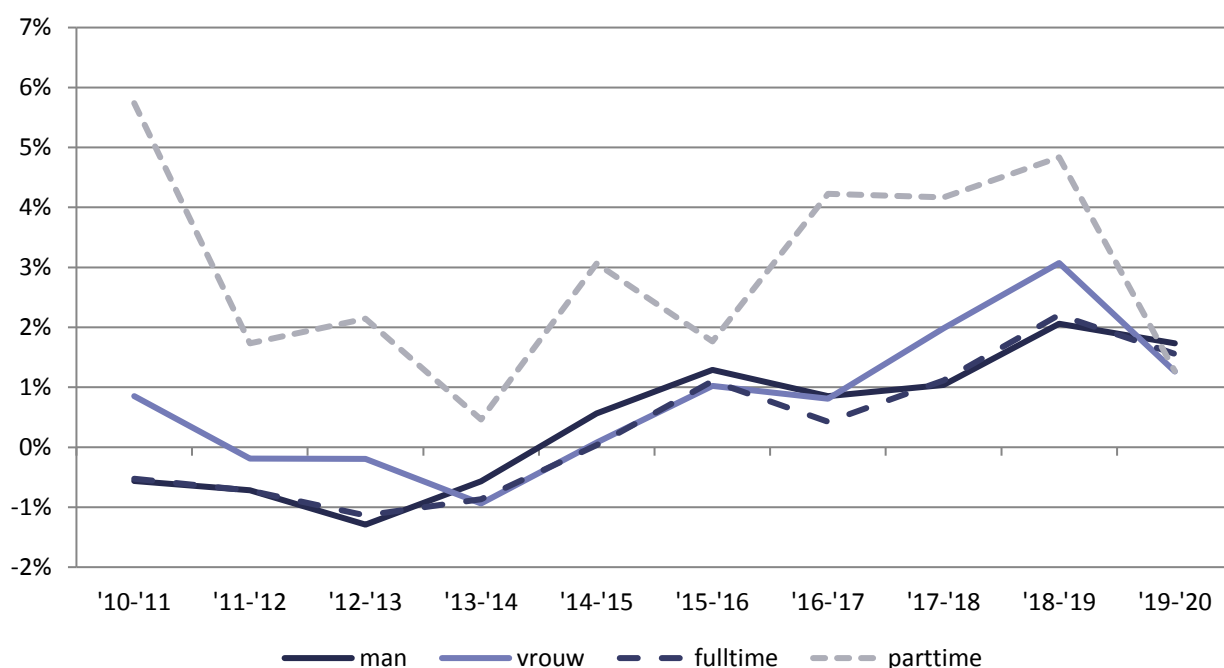
- Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt
- Ondersteuning bij innovatie
- Duurzame mobiliteit

De resultaten geven nadrukkelijk nog géén beeld van Corona-effecten, vanwege de peildatum van 1 januari 2020. In het onderzoek dat in 2021 wordt uitgevoerd zullen de Corona-effecten over 2020 worden vastgesteld. De hier gepresenteerde resultaten leggen hiervoor de basis en geven inzicht in de ontwikkeling van de afgelopen jaren en de regionale verschillen in de economische structuur.

2 Resultaten

Het aantal banen is in 2019 (peildatum 1 januari 2020) met 19.960 gegroeid (+1,5%). Dat is iets lager dan de groei in 2018 (2,5%), de sterkste groei in de afgelopen 10 jaar. De werkgelegenheidsdaling tussen 2011 en 2016 is al ruimschoots hersteld.

Figuur 1. Banenontwikkeling naar geslacht en werkduur

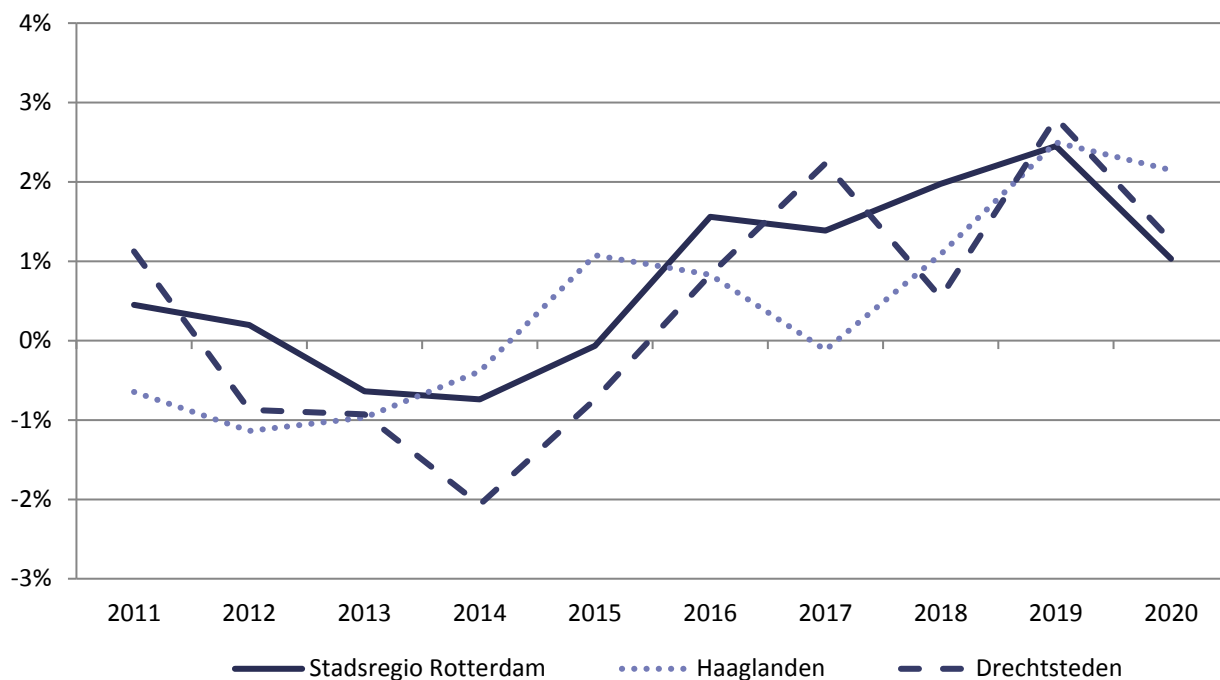

In de afgelopen tien jaar is vooral het aantal parttime banen toegenomen. Deze ontwikkeling is grilliger en conjunctuurgevoeliger dan in andere categorieën. Het verschil in banenontwikkeling tussen mannen en vrouwen is beperkt, maar op de lange termijn is een nivellerende beweging zichtbaar. Het aantal werkzame mannen groeide tussen 2011 en 2020 met 18.770 (2,6%). Het aantal werkzame vrouwen is over dezelfde periode gegroeid met ruim 36.110 (6,6%). Werkgelegenheid onder mannen is in het algemeen iets gevoeliger voor economische ontwikkeling. Vrouwen zijn relatief sterk vertegenwoordigd in minder conjunctuurgevoelige sectoren.

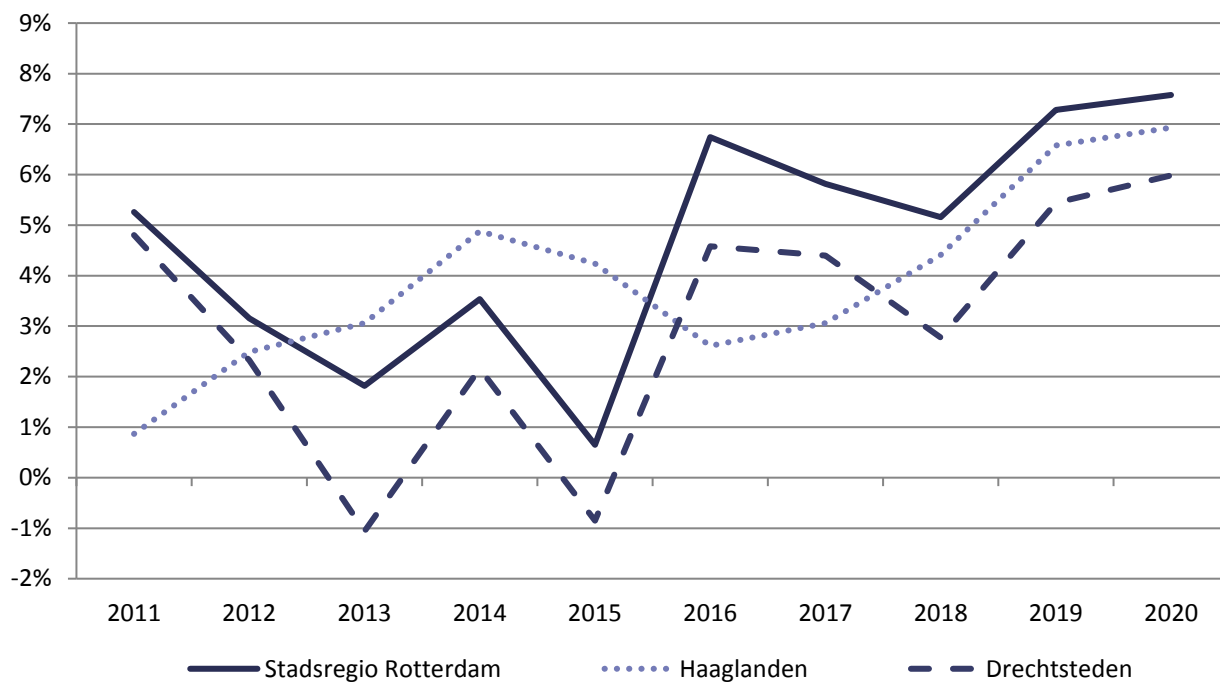
Het registergebied is op te delen in 3 regio's: regio Rijnmond (Stadregio Rotterdam), Haaglanden en Drechtsteden. In figuur 2 en 3 is de ontwikkeling van het aantal banen en vestigingen per regio weergegeven.

Figuur 2. Banenontwikkeling naar regio

Figuur 3. Vestigingenontwikkeling naar regio

De regio's Rijnmond en Drechtsteden hebben in de afgelopen 10 jaar nagenoeg dezelfde ontwikkeling doorgemaakt. De regio Haaglanden wijkt hier vaker van af. Dit is deels te verklaren uit de afwijkende economische structuur van de regio's, maar regionale/lokale ontwikkelingen kunnen ook vaker 'gekleurd' worden door 1 of meer grote mutaties, zoals verhuizingen van grote organisaties (bijvoorbeeld: de verhuizing van het KPN hoofdkantoor van Den Haag naar Rotterdam eind 2016). Door de fijnmazigheid van het register kan verder gekeken worden dan incidentele uitschieters en trends op alle regionale en sectorale niveaus worden onderzocht.

Groei in recreatieve sectoren en informatie & communicatie

Tussen 2010 en 2019 zijn de recreatieve sectoren (cultuur en recreatie en horeca) het meest gegroeid. In absolute aantallen is de zakelijke dienstverlening de grootste banenmotor geweest. In het laatste jaar is de bouw het meest gegroeid. De groei is bijna gelijk aan die van het gehele afgelopen decennium. De sector lijkt zich daarmee te herstellen van een moeilijke economische periode. De financiële instellingen zijn over de afgelopen 10 jaar de sector met het meeste banenverlies. Dit is grotendeels te verklaren uit effecten van de kredietcrisis en de nasleep ervan, zoals automatisering en reorganisaties/centralisatie bij vooral de grotere financiële instellingen. Het afgelopen jaar is met 1,5% groei een positieve uitzondering in een decennium waarin de werkgelegenheid vrijwel jaarlijks afnam.

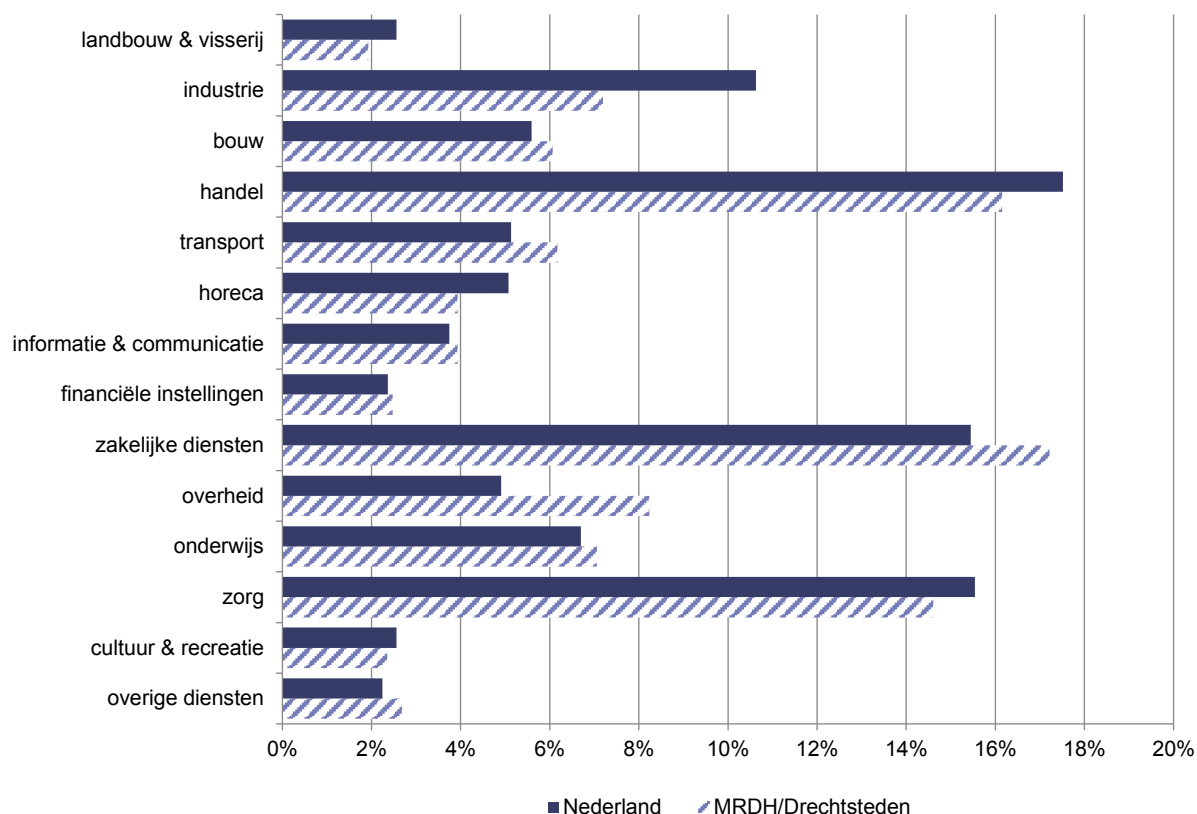
Tabel 1. Aantal vestigingen en banen naar sector (2011-2020)

Sector	Vestigingen Aantal	Banen					
		Aantal	%	Ontwikkeling 2011-2020		Ontwikkeling 2019-2020	
				abs.	%	abs.	%
Landbouw & visserij	6.310	25.390	1,9%	1.860	7,8%	240	1,0%
Industrie	8.610	95.890	7,3%	640	0,7%	-160	-0,2%
Bouw	33.660	76.160	5,8%	4.370	5,7%	4.520	5,9%
Handel	35.920	214.640	16,4%	7.400	3,6%	180	0,1%
Transport	8.750	80.700	6,2%	-240	-0,3%	1.380	1,7%
Horeca	8.980	52.560	4,0%	8.290	18,8%	-260	-0,5%
Informatie & communicatie	13.270	51.400	3,9%	7.540	16,8%	930	1,8%
Financiële instellingen	2390	32.460	2,5%	-2.940	-8,2%	480	1,5%
Zakelijke diensten	62.620	224.800	17,2%	20.490	9,8%	4.180	1,9%
Overheid	660	109.640	8,4%	1.510	1,4%	-40	0,0%
Onderwijs	13.400	90.690	6,9%	10.840	13,1%	3.160	3,5%
Zorg	24.970	190.150	14,5%	8.190	4,4%	4.140	2,2%
Cultuur & recreatie	13.480	30.620	2,3%	5.380	20,7%	700	2,3%
Overige diensten	12.570	35.130	2,7%	870	2,5%	500	1,4%
Totaal	245.560	1.310.220	100,0%	74.200	5,9%	19.960	1,5%

Drie sectoren domineren de economische structuur van de regio: handel, zakelijke diensten en de zorg. Dat zijn landelijk ook verreweg de grootste sectoren. De zakelijke diensten zijn regionaal oververtegenwoordigd, wat te verklaren valt uit de grootstedelijkheid van de regio. De meest oververtegenwoordigde sector is de overheid. Het meest ondervertegenwoordigd is de industrie.

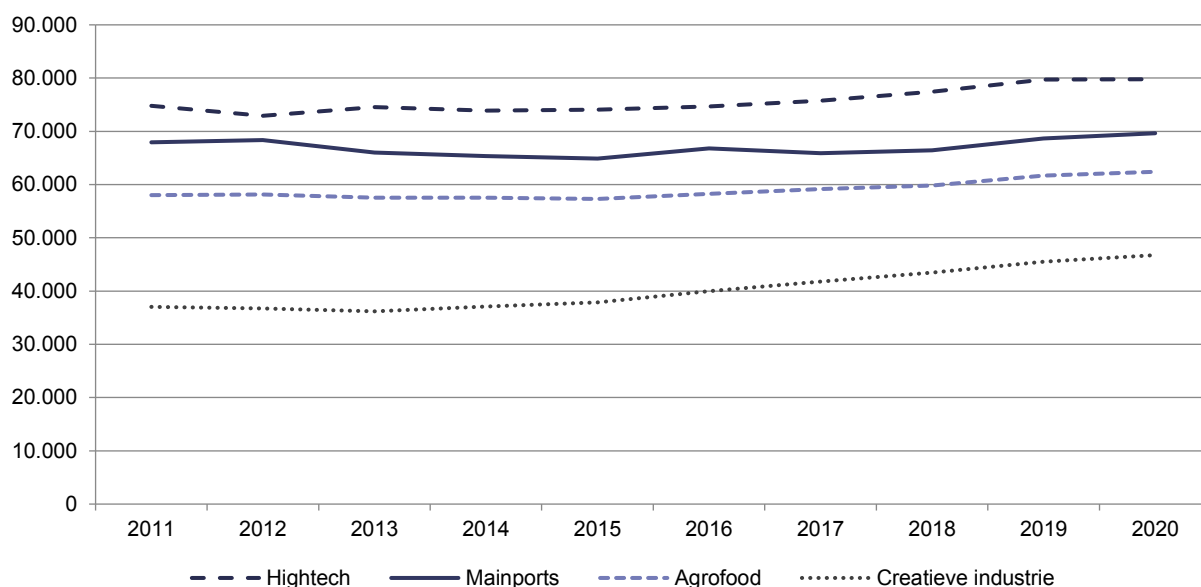
Figuur 4. Economische structuur in aantal banen per sector

De ontwikkeling van de vier grootste topsectoren is weergegeven in figuur 5. De mainport-sector heeft in de nasleep van de kredietcrisis moeizame jaren doorgemaakt, maar is weer boven het niveau van 2010. Met name de creatieve industrie maakt een positieve ontwikkeling door (26,2% groei tussen 2011 en 2020). De agrofood en hightech zijn ook significant gegroeid in de tweede helft van het afgelopen decennium. Van alle topsectoren is de tuinbouw als enige niet gegroeid (-5,2%). Het aantal vestigingen is over dezelfde periode ook fors gedaald (-39%), wat duidt op schaalvergroting en automatisering. Hierbij moet aangetekend worden dat het werkgelegenheidsonderzoek 1 januari als vaste peildatum heeft en daarmee voor deze sector niet representatief is voor de hele jaar. Voor een duiding van de werkgelegenheid door het jaar heen en de seizoensinvloeden is aanvullend onderzoek nodig.

Figuur 5. Ontwikkeling van de grootste topsectoren naar aantal banen, 2011-2020

In de gemeente Delfland is het aantal banen in de afgelopen 10 jaar relatief het meest gegroeid (22,6%). Op gemeentelijk niveau zijn de ontwikkelingen van werkgelegenheid vaak grillig en kunnen vaak gekleurd worden door vestiging of opheffing van een enkele grote vestiging. Illustratief is dat 22 van de 30 gemeenten in deze tien jaar een plek hebben gehad bij zowel de bovenste als de onderste 3.

Tabel 2. Ontwikkeling van het aantal banen naar gemeente, 2011-2020 (volledige tabel in bijlage B)

	Gemeente	Aantal banen 2020	Ontwikkeling aantal banen 2011-2020	Ontwikkeling banen (%) 2011-2020
1	Midden-Delfland	7.700	1.420	22,6%
2	Hendrik-Ido-Ambacht	9.290	1.670	21,9%
3	Lansingerland	26.610	4.560	20,7%
4	Pijnacker-Nootdorp	17.120	2.350	15,9%
5	Rotterdam	391.940	40.920	11,7%
...				
26	Brielle	6.030	-250	-3,9%
27	Zwijndrecht	20.460	-1.080	-5,0%
28	Capelle aan den IJssel	35.090	-4.360	-11,1%
29	Rijswijk	32.590	-4.800	-12,8%
30	Leidschendam-Voorburg	21.350	-3.230	-13,1%
	Totaal MRDH/Drechtsteden	32.590	74.200	5,9%

Bijlage 1. Ontwikkeling banen per gemeente, 2011-2020

	Gemeente	Aantal banen 2020	Ontwikkeling aantal banen 2011-2020	Ontwikkeling banen (%) 2011-2020
1	Midden-Delfland	7.700	1.420	22,6%
2	Hendrik-Ido-Ambacht	9.290	1.670	21,9%
3	Lansingerland	26.610	4.560	20,7%
4	Pijnacker-Nootdorp	17.120	2.350	15,9%
5	Rotterdam	391.940	40.920	11,7%
6	Maassluis	8.270	720	9,5%
7	Papendrecht	15.060	1.280	9,3%
8	's-Gravenhage	298.500	24.690	9,0%
9	Barendrecht	26.870	2.140	8,7%
10	Alblasserdam	9.030	590	7,0%
11	Westland	64.760	3.550	5,8%
12	Delft	56.350	2.840	5,3%
13	Albrandswaard	10.310	360	3,6%
14	Krimpen aan den IJssel	9.850	330	3,4%
15	Sliedrecht	14.790	480	3,4%
16	Hellevoetsluis	11.030	290	2,7%
17	Dordrecht	59.580	1.340	2,3%
18	Westvoorne	4.170	50	1,3%
19	Zoetermeer	52.590	400	0,8%
20	Schiedam	36.480	-120	-0,3%
21	Ridderkerk	21.240	-230	-1,1%
22	Wassenaar	10.560	-140	-1,3%
23	Nissewaard	22.720	-520	-2,2%
24	Hardinxveld-Giessendam	8.570	-300	-3,4%
25	Vlaardingen	21.270	-750	-3,4%
26	Brielle	6.030	-250	-3,9%
27	Zwijndrecht	20.460	-1.080	-5,0%
28	Capelle aan den IJssel	35.090	-4.360	-11,1%
29	Rijswijk	32.590	-4.800	-12,8%
30	Leidschendam-Voorburg	21.350	-3.230	-13,1%
	Totaal MRDH/Drechtsteden	32.590	74.200	5,9%

